

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avd. 2

DOM
2018-11-27
Meddelad i Göteborg

Sida 1 (16)

Mål nr
1592-18

KONKURRENSVERKET	
2018-11-27	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

SÖKANDE

Bausch&Lomb Nordic AB, 556214-8188
Box 15070
104 65 Stockholm

Ombud:

Advokaterna Per-Owe Arfwedson och Lina Håkansson Kjellén
Bokwall Rislund Advokatbyrå KB
Skeppsbron 32
111 30 Stockholm

MOTPART

Region Halland
Box 517
301 80 Halmstad

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, förkortad
LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan och beslutar att Region Hallands
upphandling av starroperationsutrustning Phaco, Hallands sjukhus
Halmstad, DNRGS170198, inte får avslutas förrän rättelse har gjorts genom
en ny prövning av anbuden.

Dok.Id 571215

Postadress Box 53197 400 15 Göteborg	Besöksadress Sten Sturegatan 14	Telefon 031 - 732 70 00 E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se www.forvaltningsrattenigoteborg.domstol.se	Telefax 031 - 711 78 59	Expeditionstid måndag–fredag 08:00–16:00
---	---	--	-----------------------------------	---

BAKGRUND

Region Halland (regionen) genomför en upphandling av *starroperations-utrustning Phaco, Hallands sjukhus Halmstad, DNRGS170198*. Av tilldelningsbeslut den 25 januari 2018 framgår att Abbott Medical AB (Abbott Medical) vunnit upphandlingen.

Det förvaltningsrätten ska pröva i detta mål är om det finns skäl till ingripande i upphandlingen till följd av att Abbott Medicals anbud inte uppfyller obligatoriska krav.

YRKANDEN M.M.

Bausch&Lomb Nordic AB (bolaget) yrkar att förvaltningsrätten förordnar att upphandlingen ska rättas på så vis att en ny utvärdering sker där Abbott Medicals anbud inte beaktas. Bolaget anför bl.a. följande.

Abbott Medical uppfyller inte de obligatoriska kraven i avsnitten 6.2 och 6.3 i kravspecifikationen samt det obligatoriska kravet i avsnitt 5.6 i upphandlingsdokumentet. Regionen har genom att tilldela ramavtal till Abbott Medical trots dessa brister, agerat i strid med likabehandlingsprincipen och 4 kap. 1 § LOU. Bolaget, som placerat sig på andra plats i utvärderingen, lider skada av förfarandet eftersom bolaget skulle ha tilldelats ramavtal om regionen agerat korrekt och förkastat Abbott Medicals anbud.

En förutsättning för att ett upphandlingsdokument ska kunna fylla sin konkurrensuppsökande funktion är att potentiella leverantörer kan vara säkra på att de obligatoriska krav som ställs upprätthålls under hela förfarandet. HFD har bl.a. uttalat följande i avgörandet HFD 2016 ref. 37 I-II. När en upphandlande myndighet har kommit fram till att en viss uppgift eller ett visst bevis måste finnas i anbudet och därför ställt ett obligatoriskt

krav ska potentiella leverantörer kunna utgå ifrån att kravet är så viktigt att den som anser sig inte kunna, eller inte vilja, uppfylla kravet avstår från att lämna ett anbud. Obligatoriska krav ska således upprätthållas strikt (se även EU-domstolens dom C-336/12 Manova, p. 40). Sedan HFD:s avgöranden har kammarrätterna upprätthållit en sträng syn på kravuppfyllnad (se exempelvis Kammarrätten i Stockholms dom i mål nr 766-17 och Kammar-rätten i Göteborgs dom i mål nr 1748-17).

Energikravet

I avsnitt 6.2 i kravspecifikationen uppställs följande obligatoriska krav: ”Energiförbrukning – ange i aktive mode och standby, skall anges”. Anbudsgivarna ska således ange två uppgifter, d.v.s. energiförbrukning för operationsutrustningen i aktivt läge (när utrustningen används) och energiförbrukning när operationsutrustningen står i standbyläge (när utrustningen inte används).

Abbott Medical har angett följande i den ifyllda kravspecifikationen: ”Total elförbrukning 750 Watt. 0,3 kW/timme. Energiförbrukning är svår att uppskatta då den är relaterad till antal driftstimmar som varierar från klinik till klinik”. Abbott Medical anger visserligen en total elförbrukning men specificerar inte, vilket det obligatoriska kravet tydligt anger, energiförbrukningen i aktivt läge respektive i standbyläge. Abbott Medical har därmed inte bemött och uppfyllt kravet på sätt som framgår av kravets ordalydelse. Detta medför att det finns anledning för förvaltningsrätten att förordna om rättelse med innebörd att Abbott Medicals anbud ska förkastas.

Såvitt bolaget uppfattar det är det ostridigt att Abbott Medical inte angett energiförbrukning i aktive mode respektive i standby. Vad regionen anfört om att Abbott Medical trots detta angett en tillräckligt god redovisning med innebörd att kravet ska anses uppfyllt kan inte tillmätas betydelse. Att låta

Abbott Medical uppfylla kravet genom den begränsade information som angetts utgör en uppenbar avvikelse från kravets ordalydelse och vore i strid med transparens- och likabehandlingsprincipen.

Därutöver ska framhållas att även om energiförbrukningen skulle anses svår att uppskatta är den inte omöjlig att uppskatta. Både bolaget och den tredje anbudsgivaren, Alcon Nordic A/S (Alcon), har klarat av att göra en uppskattning och ange energiförbrukning i enlighet med kravet. Mot denna bakgrund är det oklart varför regionen anser att Abbott Medical skulle beviljas en lättnad i kravuppfyllnaden jämfört med övriga anbudsgivare.

Bolaget bestrider regionens påstående att bolaget inte har lämnat en korrekt uppgift i anbudet om energiförbrukning. Regionen har inte specificerat att energiförbrukningen måste anges i kW/timme. Inte heller har anbudsgivarna haft befogad anledning att utgå från att energiförbrukningen skulle anges i kW/timme. I vart fall är det uppenbart att ingen av anbudsgivarna uppfattat kravet på detta sätt utan alla anbudsgivare har använt olika värden för att ange energiförbrukningen. Bolaget har som framgått angett ett värde i Ampere, Alcon har angett ett värde i Watt och Abbott Medical har angett sina värden i Watt och Watt/timme.

Det ska dessutom framhållas att det faktum att regionen inte specificerat att energiförbrukningen skulle anges i ett särskilt värde saknar betydelse för bedömningen av anbudet. Om regionen vill veta energiförbrukningen i just kW/timme kan detta med enkelhet omvandlas utifrån informationen i Alcons respektive bolagets anbud enligt följande:

Volt (ett vanligt eluttag är 230 V) \times Ampere = effekten i enheten Watt
Watt / 1 000 = energiförbrukningen angett i kW/timme

Det faktum att regionen inte begärt någon komplettering eller förtydligande från Alcon eller bolaget i detta avseende tyder även det på att regionen kunnat omvandla den angivna informationen till kW/timme.

Kvalitetsarbetskravet

Regionen har i avsnitt 5.6 i upphandlingsdokumentet uppställt följande obligatoriska krav: ”Anbudsgivaren ska bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete inom företaget. Som bevis på att kravet är uppfyllt ska anbudsgivaren lämna beskrivning eller bifoga handlingar på svenska eller engelska som styrker detta arbete”. Abbott Medical har i sitt anbud till bemötande av detta obligatoriska krav hänvisat till och bifogat ett ISO 13485:2003-certifikat. Åberopat certifikat omfattar dock endast Abbott Medicals moderbolag, Abbott Medical Optics Inc. samt en site belägen på Pullman Street, Santa Ana, California, 92705, USA. Eftersom certifikatet inte omfattar bolaget Abbott Medical, har Abbott Medical inte lämnat in något bevis som styrker hur företaget arbetar med systematiskt kvalitetsarbete och uppfyller därmed inte det obligatoriska kravet.

Regionen gör gällande att Abbott Medical uppfyller kravet på systematiskt kvalitetsarbete eftersom moderbolaget, det tillverkande bolaget, är certifierat enligt ISO 13485. Enligt regionen är det inte relevant om Abbott Medical, säljbolaget, är certifierat eller inte eftersom Abbott Medical inte är tillverkare i enlighet med det medicintekniska direktivet. Detta är felaktigt.

Så som kravet är formulerat i upphandlingsdokumentet gäller det för ”anbudsgivaren”. Det saknas helt stöd i kravet och i upphandlingsdokumenten i övrigt för att kravet skulle läsas på annat sätt för det fall anbudsgivaren inte är tillverkare i enlighet med det medicintekniska direktivet. Kravet kan omöjligen läsas på annat sätt än att det är anbuds-

givaren som ska bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete. Detta oavsett om anbudsgivaren är ett säljbolag eller tillverkare.

Det är inte heller möjligt för Abbott Medical att tillgodoräkna sig moderbolagets certifikat enbart baserat på den globala koncernstrukturen. Som följer av EU-domstolens mål C-176/98, Holst Italia, och efterföljande praxis är det inte tillräckligt för en anbudsgivare som önskar åberopa annans tekniska kapacitet att enbart hänvisa till direkta eller indirekta band med det åberopade bolaget, som t.ex. att de ingår i samma koncernstruktur, utan anbudsgivaren måste visa att det faktiskt förfogar över åberopade resurser.

Från svensk rättspraxis kan bland annat Kammarrätten i Stockholms mål nr 3265-17 nämnas där domstolen konstaterar att ”den omständigheten att en anbudsgivare ingår i en koncern är inte tillräckligt för att visa att anbudsgivaren förfogar över en viss kapacitet hos något annat företag i koncernen”.

Regionen har för övrigt inte ställt krav på att anbudsgivaren ska vara certifierad i enlighet med ISO 13485 utan på att anbudsgivaren ”ska bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete inom företaget”. För det fall Abbott Medical i sin egenskap av säljbolag varit förhindrat att erhålla certifiering enligt ISO 13485 har det ålegat Abbott Medical att inkomma med andra bevis till styrkande av sitt systematiska kvalitetsarbete.

Miljöpolicykravet

Regionen har i avsnitt 6.3 i kravspecifikationen uppställt följande obligatoriska krav: ”Leverantören skall redogöra för företagets miljöpolicy och beskriva hur eventuellt avfall och restprodukter ska hanteras”. Anbudsgivarna skulle enligt det obligatoriska kravet redogöra för (i) företagets miljöpolicy och (ii) beskriva hur eventuellt avfall och restprodukter ska hanteras.

Abbott Medical har angett ISO 14001:2004-certifiering för att bemöta det obligatoriska kravet samt hänvisat till Abbott Medicals moderbolags, Abbott Medical Optics Inc., ISO 14001:2004-certifiering. Det svar som Abbott Medical avgett bemöter inte hur Abbott Medical hanterar eventuellt avfall och restprodukter och detta klargörs inte heller av det bifogade ISO 14001:2004-certifikatet. Redan mot denna bakgrund har Abbott Medical inte uppfyllt nu aktuellt krav.

Även om det mot förmodan skulle förhålla sig så att ISO 14001:2004-certifikatet indirekt anger hur avfall och restprodukter hanteras, är åberopat certifikat utfärdat för Abbott Medical Optics Inc., och inte för Abbott Medical. Eftersom certifikatet, enligt dess ordalydelse endast bekräftar hur Abbott Medical Optics Inc. arbetar i miljöhänseende, kan Abbott Medical inte anses ha bemött hur bolaget kommer att hantera avfall och restprodukter under avtalstiden. Eftersom Abbott Medical inte har bemött hur bolaget hanterar eventuellt avfall och restprodukter, uppfyller inte Abbott Medical det obligatoriska kravet i avsnitt 6.3 kravspecifikationen. Detta medför att det finns anledning för förvaltningsrätten att förordna om rättelse med innebörd att Abbott Medicals anbud ska förkastas.

På samma grund som ovan anförts har det inte heller här varit möjligt för Abbott Medical att tillgodoräkna sig moderbolagets certifiering i enlighet med ISO 14001. Även om det hade varit möjligt för Abbott Medical att tillgodoräkna sig det bifogade certifikatet på detta sätt har det inte varit tillräckligt för att uppfylla kravet. Som angetts i ansökan om överprövning har det enligt kravet varit obligatoriskt att beskriva hur eventuellt avfall och restprodukter ska hanteras. Det bifogade certifikatet kan under inga omständigheter anses uppfylla regionens krav på beskrivning. Vad regionen påstår om att kravet i denna del skulle vara irrelevant kan inte tillmätas någon betydelse. Även om bolagen enligt lag är ålagda ett producentansvar får det anses relevant att anbudsgivarna genom efterfrågad beskrivning

bekräftar att producentansvaret uppfylls och hur detta sker. Eftersom kravet har uppställts har regionen uppenbarligen ansett det möta något syfte och måste därför upprätthållas genom hela upphandlingen.

Regionen anser att ansökan ska avslås och anför bl.a. följande.

Energikravet

Regionen bestrider vad bolaget påstår om att Abbott Medicals anbud innefattar en otillräcklig redovisning av energiförbrukning i enlighet med punkten 6.2. Abbott Medical har angivit en total energiförbrukning om 750 Watt, 0,3 Watt/timme med ett tillägg om att energiförbrukning är svår att uppskatta.

Till stöd för att Abbott Medical har ingivet en tillräckligt god redovisning ska beaktas att aktuell utrustnings energiförbrukning är beroende av vilka program som används under operationen. Under en operation med en väldigt mjuk lins kärna behöver kirurgen inte alltid använda ultraljud utan konsumerar linsen enbart med aspiration och vakuum. Detta innebär en lägre energiförbrukning. Vid en operation av en mycket hård lins kärna används ultraljud vilket innebär en högre energiförbrukning. Operationstiden är längre i dessa fall jämfört med operationer av en mjuk lins kärna. Beaktas måste också att vid operation med komplikation såsom vid brusten linskapsel och glaskropp i främre kammare måste vitrektorn användas, som aktiverar kompressorn vilket medför en högre energiförbrukning.

Det ska påpekas att bolaget självt inte lämnat en korrekt uppgift om energiförbrukning. Bolaget har angivit ett värde för strömstyrka i Ampere och inte den efterfrågade energiförbrukningen kW/timme. Den tredje leverantören som deltog i upphandlingen har angivit en energiförbrukning om 800-1200 W. Detta visar svårigheterna med att ange helt korrekt förbrukning.

Kvalitetsarbetskravet

Regionen bestrider bolagets påstående om att antaget anbud inte uppfyller det krav som det formuleras i rubriken "Systematiskt kvalitetsarbete", punkt 5.6. Antagen leverantör har ingivit kopia på ett certifikat som visar att Abbot Medical Optics Inc:s kvalitetsledningssystem uppfyller ISO 13485. ISO 13485 är en standard för kvalitetsledning avsedd för medicinsk teknik och stadgar hur man ska hantera medicinsktekniska produkters livscykel från konstruktion och tillverkning till slutlig avveckling.

Abbot Medical Optics Inc. är tillverkare av aktuell utrustning i enlighet med det medicintekniska direktivet (MDD) och svensk lag. Certifiering enligt ISO13485 visar att bolaget kan och får marknadsföra och distribuera medicintekniska produkter i EU. Certifiering eller icke certifiering av det helägda säljbolaget är inte relevant eftersom Abbot Medical Optics Norden AB inte är tillverkare i enlighet med det medicintekniska direktivet.

Ur anbudet framkommer att anbudsgivaren Abbot Medical Optics Norden AB är ett helägt dotterbolag till tillverkaren Abbot Medical Optics Inc. USA. Certifieringen, läst med beaktande av den faktiska globala koncernstrukturen, ger vid handen att företaget har ett systematiskt kvalitetsarbete väl anpassat för att uppfylla de krav som det medicintekniska direktivet ställer på tillverkare av medicinteknisk utrustning.

Miljöpolicykravet

Regionen bestrider vad bolaget anför om hur Abbott Medicals anbud inte uppfyller kravet enligt punkten 6.3 i kravspecifikationen. Regionen hävdar för egen del att åberopad certifiering i enlighet med ISO 14001 för Abbot Medical Optics Inc. läst jämte anbudets beskrivning av den faktiska globala koncernstrukturen ger vid handen att anbudsgivaren har redovisat ett syste-

matiskt miljöarbete. Frågan om avfall får bedömas vara icke relevant eftersom den regleras genom att bolagen är ålagda ett producentansvar enligt lag både avseende elektronikskrot och förpackningar. Kravet kan inte förstås som att den upphandlande myndigheten efterfrågar redogörelser av hur sophantering sköts på försäljningskontoret.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Grundläggande bestämmelser

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet (4 kap. 1 § LOU).

En upphandling får inte utformas i syfte att undanta den från lagens tillämpningsområde och får inte heller utformas i syfte att begränsa konkurrensen så att vissa leverantörer gynnas eller missgynnas på ett otillbörligt sätt (4 kap. 2 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (20 kap. 6 § första stycket LOU).

Förvaltningsrättens prövning

Förvaltningsrättens prövning är en kontroll av om det finns skäl att ingripa mot upphandlingen på grund av att den upphandlande myndigheten har brutit mot principerna för upphandling eller någon annan bestämmelse i

LOU. I mål om överprövning av en upphandling gäller som huvudprincip att den part som påstår att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange grunderna för sin talan. Domstolens prövning bör begränsas till de grunder som parten åberopar (jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 2009 ref. 69).

För att grund för ingripande mot upphandlingen ska finnas är det inte tillräckligt att sökanden anser sig ha lidit eller kan komma att lida skada, utan sökanden ska visa att denne har lidit eller kan komma att lida skada av den eller de brister som påtalats (jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2013 ref. 53).

Förvaltningsrättens bedömning

Principen om likabehandling

Den upphandlande myndigheten ska enligt principen om likabehandling behandla alla leverantörer lika och ge dem lika förutsättningar. I enlighet med denna princip får den upphandlande myndigheten inte efterge eller bortse från sådana obligatoriska krav som uppställts i upphandlingsdokumenten (se bl.a. HFD 2016 ref. 37 I-II). EU-domstolen har slagit fast att det med hänsyn till principen om likabehandling krävs att samtliga anbud är förenliga med bestämmelserna i kontraktshandlingarna för att garantera en objektiv jämförelse av anbuden. Detta skulle inte uppfyllas om anbudsgivarna tilläts avvika från grundläggande bestämmelser i kontraktshandlingarna genom förbehåll, med undantag för de fall då dessa bestämmelser uttryckligen ger denna möjlighet (mål C-243/89 Kommissionen mot Danmark, punkterna 37 och 40). Ett anbud som innehåller sådana avvikelser, i form av förbehåll eller reservationer, är därmed att betrakta som orent och ska förkastas.

Frågan för förvaltningsrätten att ta ställning till är om Abbott Medicals anbud har uppfyllt de obligatoriska kraven i upphandlingen.

Energikravet

I avsnitt 6.2 i kravspecifikationen i upphandlingsdokumentet framgår följande obligatoriska krav:

Energiförbrukning – ange i aktive mode och standby, **skall** anges.

Abbott Medical har i sitt anbud besvarat kravet enligt ovan på följande sätt:

Total elförbrukning 750 Watt. 0,3 kW/timme. Energiförbrukning är svår att uppskatta då den är relaterad till antal driftstimmar som varierar från klinik till klinik.

Bolaget har anfört att Abbott Medical genom sitt svar i anbudet inte uppfyllt kravet i och med att energiförbrukningen i aktivt läge respektive i standby-läge inte har angetts. Regionen har däremot ansett att Abbott Medicals redovisning är tillräckligt god eftersom aktuell utrustnings energiförbrukning är beroende av vilka program som används under en operation.

Abbott Medical har i sitt svar i anbudet inte angett energiförbrukningen för utrustningen i aktive mode och standby. Av texten i avsnitt 6.2 framgår att sådana uppgifter ska lämnas och kravet är markerat som ett ”skall-krav” i dokumentet, vilket innebär att kravet ska betraktas som ett obligatoriskt krav. Som utgångspunkt ska ett anbud som inte uppfyller de obligatoriska kraven som angivits i upphandlingsdokumenten förkastas. Detta för att garantera en objektiv jämförelse mellan anbuderna under utvärderingsfasen (se prop. 2015/16:195 s. 979 samt HFD 2016 ref. 37 I-II). Utgångspunkten är därför att en anbudsgivare ska lämna information på det sätt som den upphandlande myndigheten föreskrivit. Detta eftersom det aktuella kravet har angetts i upphandlingsdokumentet och därför gett potentiella

leverantörer anledning att förutsätta att kravet varit viktigt för regionen. Förvaltningsrätten anser att kravet på att lämna informationen ifråga inte kan ses som oproportionerligt i förhållande till föremålet för upphandlingen. Till följd av att regionen tagit upp Abbott Medical som anbudsgivare har regionen därmed agerat i strid med likabehandlingsprincipen. Vad regionen har anfört gällande att energiförbrukningen för den aktuella utrustningen är beroende av vilka program som används under operationen leder inte till någon annan bedömning. Bolaget har placerat sig på andra plats i utvärderingen och får därmed anses ha lidit eller riskerat att lida skada av att Abbott Medicals anbud inte uppfyller samtliga obligatoriska krav.

Regionen har anfört att bolaget inte självt uppfyller det aktuella kravet i avsnitt 6.2 då bolaget i sitt anbud har angivit ett värde för strömstyrka i Ampere och inte i den efterfrågade energiförbrukningen kW/timme.

Av lydelsen i avsnitt 6.2 framgår inte i vilken enhet uppgiften om strömstyrka ska lämnas. Regionen har inte visat att det för anbudsgivarna därmed skulle vara tillräckligt klart att regionen avsett att svaren skulle lämnas i en viss enhet för att anbuderna skulle uppfylla kravet ifråga. Till följd av detta har regionen inte heller kunnat visa att bolagets anbud inte uppfyller kravet i avsnitt 6.2 i detta avseende.

Kvalitetsarbetskravet

I avsnitt 5.6 Systematiskt kvalitetsarbete i upphandlingsdokumentet framgår följande obligatoriska krav:

Anbudsgivaren **ska** bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete inom företaget. Som bevis på att kravet är uppfyllt **ska** anbudsgivaren lämna beskrivning eller bifoga handlingar på svenska eller engelska som styrker detta arbete. Lämna beskrivning eller hänvisning enligt ovan.

Abbott Medical har i sitt anbud besvarat kravet enligt ovan på följande sätt:

Bifogar ISO 13485:2003

Abbott Medical har i sitt anbud bifogat dokument som redovisar ISO-certifieringen enligt ovan. Av detta dokument framgår dock att det är företaget Abbott Medical Optics Inc. som har certifierats. Abbott Medical omnämns inte i dokumentet. Regionen har anfört att kravet på systematiskt kvalitetsarbete ska anses uppfyllt, bl.a. utifrån det faktum att Abbott Medical är ett helägt dotterbolag till Abbott Medical Optics Inc.

Förvaltningsrätten bedömer att kravet på att utföra ett systematiskt kvalitetsarbete är ställt till anbudsgivaren, vilken här är Abbott Medical. I målet har inte framkommit att Abbott Medical i sitt anbud har önskat åberopa sitt moderbolags kapacitet för att uppfylla kravet ifråga, eller lämnat in bevis som styrker att sådan möjlighet funnits, varför det saknas anledning för förvaltningsrätten att pröva anbudets kravuppfyllelse utifrån detta. Den omständigheten att en anbudsgivare ingår i en koncern är heller inte tillräckligt för att visa att anbudsgivaren förfogar över en viss kapacitet hos något annat företag i koncernen (jfr Kammarrätten i Stockholms avgörande den 21 september 2017, mål nr 3265-17). Det är därför Abbott Medical som leverantör och anbudsgivare som ska uppfylla kravet i avsnitt 5.6. Då det av formuleringen i avsnitt 5.6 framgår att det systematiska kvalitetsarbetet ska bedrivas inom företaget har Abbott Medical inte uppfyllt kravet ifråga då Abbott Medical i sitt anbud inte lämnat någon beskrivning eller några handlingar som styrker sådant arbete. Förvaltningsrätten bedömer att kravet ifråga inte är oproportionerligt och det har dessutom en adekvat koppling till upphandlingen varför regionen genom att kvalificera Abbott Medicals anbud har agerat i strid med likabehandlingsprincipen. Till följd av detta har bolaget lidit eller riskerat att lida skada.

Miljöpolicykravet

I avsnitt 6.3 i kravspecifikationen i upphandlingsdokumentet framgår följande obligatoriska krav:

Leverantören **skall** redogöra för företagets miljöpolicy och beskriva hur eventuellt avfall och restprodukter ska hanteras.

Abbott Medical har i sitt anbud besvarat kravet enligt ovan på följande sätt:

ISO 14001:2004. Se bilaga 11.

Bilaga 11 i Abbott Medicals anbud utgörs av ett certifikat som visar att bolaget Abbott Medical Optics Inc. är certifierat enligt ISO 14001:2004. Även denna ISO-certifiering är ställd till Abbott Medicals moderbolag Abbott Medical Optics Inc. och Abbott Medical uppfyller, på samma grunder som förvaltningsrätten redogjort för i avsnittet Kvalitetsarbetskrav, därför inte kravet ifråga.

Av Abbott Medicals svar i anbudet, hänförligt till kravet i avsnitt 6.3 eller i den tillhörande bilagan, framgår inte någon beskrivning av hur företaget hanterar eventuellt avfall och restprodukter. Abbott Medical har därmed i sitt anbud inte besvarat frågan, vilken utgör ett obligatoriskt krav som ska uppfyllas och besvaras. Förvaltningsrätten bedömer att kravet ifråga inte kan ses som oproportionerligt, vilket inte heller har anförts av parterna. Till följd av att Abbott Medical inte besvarat frågan uppfyller inte anbudet samtliga obligatoriska krav och regionen har därför även här brutit mot lika-behandlingsprincipen genom att ta med anbudet i utvärderingen.

Sammantaget

Förvaltningsrätten anser att regionen vid prövningen av Abbott Medicals anbud avvikit från obligatoriska krav i upphandlingsdokumenten. Regionen har därmed överträtt likabehandlingsprincipen genom att kvalificera och utvärdera Abbott Medicals anbud. Mot bakgrund av detta har regionen agerat i strid med LOU. Bolaget får med anledning av detta anses ha lidit eller riskerat att lida skada. Vid nu angivna förhållanden ska upphandlingen rättas och en ny prövning av anbuden ske.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (FR-05)

Ingela Larsson
Rådman

Föredragande i målet har varit föredragande juristen Emelie Lindh.

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.